పిల్లలంతా బొమ్మలాటలు ఆడుకుంటున్నారు. వారి ఆటల అధ్యాయంలో నేడు బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యటం. ఉన్న పదిమంది పిల్లలూ అయిదుగురు మగపెళ్ళి వారుగానూ, అయిదుగురు ఆడపెళ్ళివారుగానూ చేరారు. ముందు సంబంధాలు మాట్లాడుకోటం దగ్గరనుంచీ ప్రారంభించారు. పిల్లవాడి తరఫువారు మూడువేలు కట్నమూ, అయిదు వందలు లాంఛనాలకిందా అడిగారు. పెళ్ళికుమార్తె తరఫువారు మా పిల్ల రత్నం లాంటిది, పిల్లను చూసి పూరికే చేసుకోవచ్చు, పనిపాటల విషయంలో ఈకాలం పిల్లలందర్లోకీ వెయ్యిరెట్లు నయం, ఇటువంటి పిల్ల ఈ చుట్టు ప్రక్కల దొరకదని సమాధానం చెప్పారు. ఏమైనా కానీ అంతా కలసి అయిదు వందలు యిస్తామన్నారు. ఇరుపక్షాల వారికీ రాయబారం అయిన తరువాత సంబంధం స్థిరపడింది. ముహూర్తం కూడా వెంటనే పెట్టుకున్నారు. తాటాకు బొమ్మల పెళ్ళికూతురు పెళ్ళి కొడుకులకు ఆ క్రితంరోజు దర్జీవాడి కొట్టు దగ్గర తీసుకొచ్చిన కత్తిరింపు పేలికలతో ముస్తాబు చేశారు. పెళ్ళికూతురుకు పూసల దండలు వేసి అలంకరించారు. "అబ్బ, మా పిల్ల పదహారేళ్ళ పడుచు - ఎంత బాగుంది; మాపిల్ల అందాల బరణి, మీపిల్లవాడు మాలమొగుడు" అన్నారు పెళ్ళికూతురు తరఫువాళ్ళు. పెళ్ళికొడుకు తరఫువాళ్ళు "మాపిల్లాడు కాలేజీలో బియ్యే చదువుతున్నాడు- అల్లరి చిల్లరిగా తిరిగేవాడుకాడు, బుద్ధిమంతుడు, ఇరవై ఏళ్ళవాడు- బుల్లి కత్తిరించిన మీసాలతో ఎంత అందంగా వున్నాడో చూడండి" అని పెళ్ళికొడుకు తరఫువాళ్ళు అన్నారు. "సరే - పిల్లల అందచందాలు ప్రశ్నించుకుంటూ కూర్చుంటే ముహూర్తం దాటి పోతున్నది... పిల్లల్ని తీసుకురండి త్వరగా" అని ఒకళ్ళు హెచ్చరించారు. పెళ్ళికొడుకూ, పెళ్ళి కూతురునూ చెరొకళ్ళూ పట్టుకు కూర్చున్నారు. ఇద్దరు పిల్లలు తాటాకు బూరాలు వూదసాగారు. ఒకళ్ళు చిన్న డాల్డా డబ్బా తీసుకొచ్చి కర్రముక్కతో వాయించసాగారు. కట్నం ఇచ్చేసమయం వచ్చింది. కట్నం డబ్బుకు వెనకాడారు ఇచ్చుకోలేక పెళ్ళికూతురు వాళ్ళు. కట్నమిస్తేనేగాని మా అబ్బాయి పుస్తె కట్టడు అన్నారు పెళ్ళికొడుకు తరఫువాళ్ళు. అమ్మాయి అబ్బాయివైపు జాలిగా చూస్తున్నట్లుగా కొంచెం బొమ్మతల పైకి ఎత్తారు పెళ్ళికూతురువాళ్ళు. సూత్రం కట్టటానికి పెళ్ళికొడుకు తహతహలాడుతున్నట్లుగా కొంచెం ముందుకు వంచారు పెళ్ళికొడుకు తరఫువాళ్ళు. పెళ్ళికొడుకు ఇష్టపడ్డట్లుగా మళ్ళీ బొమ్మను అటూ ఇటూ కదిపి మంగళసూత్రం కట్టేశారు బొమ్మమెళ్ళో. పిల్ల తరఫు వాళ్ళకి ముఖం వికసించింది. పిల్లాడి తరఫు వాళ్ళకి ముఖం కొంచెం ముడుచుకుంది. మొత్తానికి పెళ్ళి అయిపోయింది. వేయించిన కంది పప్పుతో భోజనాలయిపోయాయి పూర్ణంబూర్లకింద శనగ్గింజలు తిన్నారు. కూరకింద పెసరబద్దలు తిన్నారు. మొత్తానికి పెళ్ళంతా అయిపోయింది.

ఇదంతా ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతూ చాటుగా చూస్తున్నది కమల. ఈ పిల్లల్లో ఒక్కదానికూడా పూర్తిగా పదేళ్ళు లేవు. పిల్లల అందచందాలూ, చదువుల దగ్గర్నుంచీ కట్నాల పేచీల వరకూ అచ్చంగా అసలు పెళ్ళిళ్ళ మాదిరే చేశారు. వీళ్ళ ఇళ్ళు బంగారంగాను అని మన

* బి. యస్. ఆర్. కృష్ణారావు *

న్నలో అనుకుని నవ్వింది. ఆ సమయంలో తనను చూస్తే సిగ్గేసి ఆట ఆపేస్తారని వాళ్ళకు కనబడకుండా చాటుగా నుంచొని చూసింది. వాళ్ళ బొమ్మల పిల్లాడు చక్కగా ఇరవై ఏళ్ళ వాట్ట. కత్తిరించిన మీసాలతో ఎంతో బాగున్నాట్ట. కాలేజీలో బియ్యే చదువుతున్నాట్ట. అల్లరిచిల్లరిగా తిరిగేవాడు కాడుట. చాలా బుద్ధిమంతుట్ట. వాళ్ళ బొమ్మలపిల్ల పదహారేళ్ల పడుచుట. పని పాటల విషయంలో అందర్నీ తలదన్నిందిట. అంత మంచి పనిమంతురాలుట. పెళ్ళికొడుక్కి ఇరవై ఏళ్లు, పెళ్ళికూతురు పదహారేళ్ళ పడుచు. వాళ్ళ దాంపత్యం ఎంత బావుంది. పెళ్ళిలోనే ఆ పిల్లవాడు అవబోయే పెళ్ళాంమీద ఎంత ఇష్టం, అపేక్ష చూపించాడు. కట్నం ఇవ్వక పోయేసరికి తల్లిదండ్రులకు ఇష్టం లేకపోయినా బుద్ధిమంతుడు కనుక పిల్లమీద వుండే మోజు కొద్దీ మంగళసూత్రం కట్టేశాడు. అంత ఇష్టం భార్యమీద. ఎంత ప్రేమ. నాకూడా అటువంటి చి ్ర వాడూ,బుద్ధిమంతుడూ దొరికితే ఎంత అదృష్టవంతురాల్ని. నాన్నకు కట్న మిచ్చే తాహతు న్నా పిన్నిమాటలకు లొంగిపోయి కట్నంకింద డబ్బు దండుగ ఎందుకని ఆ అరవై ఏళ్ళ ముసలివాడికి ఇవ్వచూస్తున్నారే. తాటాకు బొమ్మ పిల్లపాటి అదృష్టం కూడా నాకు లేదా. ఆమాత్రం నోచుకోలేదా నేను. అమ్మ కనక బ్రతికుంటే ఈ సంబంధానికి ఒప్పుకునేదేనా? ఎప్పటికీ ఒప్పుకోదు. పదేళ్ళ పిల్లలకు కూడా ఇంగితజ్ఞానం వుండి తమ పిల్లలకు బుద్ధిమంతులనీ చిన్నవాళ్ళనీ అందమైన వాళ్ళనీ ఇచ్చి చేశారు. వాళ్లమాత్రం తోచలేదా నాన్నకు? పిన్ని అరచేతిలో కీలుబొమ్మయి నా పదహారేళ్ళ బ్రతుకూ బండలు చెయ్యబోతున్నారు ... అనుకుంటూ ఆలోచిస్తున్నది కమల.

"ఎక్కడ తగలడ్డావే కమలా. ఇంట్లో పనంతా వదిలేసి పెత్తనాలు చేస్తున్నావా" అంటూ పిన్ని గుడ్లెర్రచేసి పమిటచెంగు లాగి దోపుకుంటూ వచ్చింది. ఈ కేకకు పిల్లలంతా హడిలిపోయారు. ఎక్కడివాళ్ళక్కడ బొమ్మలనూ, లక్కపిడతలనూ, కందిపప్పునూ వదిలి పారిపోయారు. "నంగనాచల్లే ఇక్కడుండి వాళ్ళచేత బొమ్మలాటలు ఆడిస్తున్నావా ఛడవా. సిగ్గు లేకపోతే సరి" అని కమలను నాలుగు బాది లక్కపిడతలు ఇంట్లోపడేసి తాటాకు బొమ్మలు నలిపి పారేసింది. పెళ్ళికూతురూ పెళ్ళికొడుకూ యిద్దరూ వాకిట్లో మురుక్కాలవలో పడ్డారు. వాటితోపాటు పూసలదండలూ, గుడ్డపేలికలూ పోయాయి. పిల్లలంతా ఆవిడ చూడకుండా ఏడ్చారు- మాబ్బాయి పోయినాడంటే, మామ్మాయి పోయిందని. "పదహారు రోజుల పండగయినా వెళ్లందే, పెళ్లి పారాణి ఆరకముందే ఇద్దరూ పోయారూ"రంది ఒక పిల్ల.

"పోనీలే-ఈ రాక్షసి చేతిలో ఇక్కడుండే బదులు చచ్చి స్వర్గాని కెళ్లారు కొత్తమొగుడూ పెళ్ళాలిద్దరూ. అక్కడయినా స్వేచ్ఛగా బ్రతుకుతారు" అంది ఇంకో ముదినాపసాని పిల్ల.

* * *

వీళ్ళమాటలన్నీ వింటూ, ఒకనాటి బొమ్మలాటలే మరొకనాడు నిత్యజీవితాల్లో ప్రతిఫలిస్తాయి అనుకుని,దొడ్లోకి వెళ్ళింది కమల అంట్లు తోమటానికి.

* * *

పీటలమీద కూర్చున్న వధూవరుల నిద్దర్నీ అంతా చూసి ముక్కుమీద వేలేసుకున్నారు. నలుగురూ నాలుగు విధాలుగా అనుకున్నారు. ఇద్దరు వ్యక్తులకు మినహా ఆ వివాహం ఎవరికీ సమ్మతంగా లేదు. మొదటి వ్యక్తి కమల సవతి తల్లి వెంకాయమ్మ. రెండవ వ్యక్తి పెళ్ళికొడుకు. ఎవ రెన్ని విధాలుగా అనుకున్నా పెళ్లి మాత్రం అయిపోయింది. కమల ఆవేదన, నిట్టూర్పులు ఆ మంగళతూర్యారావములతో కలిసిపోయి ఎవరికీ వినబడలేదు,సముద్రం అలలను మించిపోయిన ఆమె హృదయఘోష ఎవరికీ వినబడలేదు. పొంగి పొర్లుకొస్తున్న దుఃఖాతిశయంచేత వచ్చే కన్నీరు తల ఆనించి కూర్చున్న మోకాలిమీద చీరెలోనే ఇంకిపోయింది. కళ్ళెర్రబట్టం పొగనుంచి అనుకుంది వెంకాయమ్మ. సూత్రధారణ చేసే సమయంలో పెద్దతనంచేత పెళ్ళికొడుకు చేతులు వణికినయ్యి.

పదహారురోజుల పండగనాడే మొక్కుచెల్లించి అత్తవారింటికి పంపించారు కమలని. మనోవేదనతో కృంగిపోయిన దాన్ని ఇంకా క్రుంగజేసేందుకుగాను మెడ మోయలేనన్ని

నగలు పెట్టారు, అపర లక్ష్మీదేవి అన్నారు అత్తవారింట్లో అందరూ. ముసలాయన బోసి నోటితో నవ్వాడు.

రాత్రి భోజనాలయిం తరువాత కమల పడుకుంది గడియారంవైపు చూస్తూ. ఆమె హృదయాంతరాళంలో కలిగే ఘోషను లయగా గడియారం టిక్కుటిక్కు మంటున్నది. ఆ గడియారపు ముళ్ళు ఆత్రుతతో నడుస్తున్నయ్యో, నెమ్మదిగా నడుస్తున్నయ్యో ఆమెకు తెలియటంలేదు. జీవంలేని గడియారం ఒకచోట నిలకడగా వుండి పరిభ్రమిస్తూ నిమిషాలనీ, గంటలనీ చూపిస్తూ అందరి ఆదరణనూ పొందుతున్నది. ఆ చేతనాల్లో మరలతో నిండివున్న ఆ గడియారం యొక్క ఉనికి గడియారానికేమీ లాభం లేకపోయినా, అర్థంలేని జీవి అనిపించుకున్నా ప్రజాదరణ పొందుతున్నది. తనూ ఆగడియారం లాంటిదేను. తన జీవితంయొక్క ఉనికివల్ల తనకేమీ లాభం లేదు. కాని ఆఇంట్లో అందర్నీ, తన పుట్టింట్లో సవతితల్లినీ సంతోషపెడుతున్నది. గడియారం సర్వమానవుల్నీ సంతోషపెడుతున్నది తనకేమీ లాభం లేకపోయినా. కాని తను కొద్దిమందిని మాత్రమే. కాబట్టి గడియారానికన్నా హీనమైంది తన బ్రతుకు. ఆ ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసాలతో, బరువుగా వుండే ఆ హృదయాక్రందనాలతో మోడులాంటి జీవితాన్ని గడుపుతూ ఎన్ని సంవత్సరాలు జీవించాలి ?

మూడు క్యాలండరు కాయితాలు చిరిగిపోయినయ్యి. నా భార్య అపరూప సౌందర్యవతి, లక్ష్మీదేవి- అది నా యింట్లో వుండటమే నా మనస్సుకు ఆనందం అనుకుంటున్నాడు ముసలాయన. ఏమీ చెయ్యలేని స్తబ్ధత నిరాశగా నిరీక్షించమంటున్నది కమలని. ఆనాటి బొమ్మలపెండ్లి తరువాత మచ్చుకయినా ఆమె ముఖంలో చిరునవ్వు ఛాయలు ప్రవేశించలేదు. తన పెండ్లితో నవ్వు, సంతోషమూ అనే ముక్క ఆమె మానసిక నిఘంటువునించి శాశ్వతంగా వెళ్ళిపోయింది. ముసలాయన దగ్గరకొచ్చినప్పుడూ, తనను స్పృశించి ముద్దుపెట్టుకోబోయినప్పుడూ చలనంలేని చందనపు బొమ్మలా వుండేది కాని చలించేదికాదు. తప్పుకుని అవతలకి వెళ్ళేది కాదు.

పరీక్షలయిపోయాయి. వేసంగి సెలవులు ఇచ్చారు. కొడుకు ఇంటికి రాగానే పింతల్లిని చూపించాడు తండ్రి. కొడుకు చూసి తలొంచుకున్నాడు. ఆ రోజు అతను సరిగ్గా భోజనం చెయ్యలేదు. ఏమిటో ఆలోచిస్తున్నాడు. రాత్రి భోజనాల వంతు వచ్చింది. అతను శూన్యంలోకి చూస్తూ ధ్యాస ఎక్కడో పెట్టుకుని ఆలోచిస్తున్నాడు.

"నారాయణా, అన్నానికి రా" అన్నాడు తండ్రి.

"నాన్నగారు మీకోసం కనిపెట్టు కూర్చున్నారు" అని వచ్చి చెప్పింది కమల. తలొంచుకుని గుమ్మంలో నుంచున్న పిల్లని చూస్తూ మంచం దిగాడు నారాయణరావు. మనస్సును అమరప్రపంచపు అంచుల్లో విహరింపచేస్తూ ఏదో దేవత్వం తనను అలముతుందని ఆశిస్తూ, సంకుచిత దృష్టితో ఆమెముఖంలోకి చూస్తూ వంటింట్లోకి వెళ్ళాడు భోజనానికి. అతని ఈ భావాన్ని అవగతం చేసుకునే స్థితిలో లేదు కమల. మనిషికి కోరికలు వుంటాయనీ, వివిధ భావాలూ విభిన్న ప్రకృతులతో నడుస్తాయనీ, ఇతరులకు కష్టం కలిగినా తమకు తృప్తి కలిగితే చాలని చాలామంది ఆశిస్తారనీ, ఇటువంటి విషయాలన్నీ పెళ్ళితోనే మర్చిపోయింది. ఇప్పుడల్లా ఆమెకు తెలిసింది ఒకటే. తాననే వ్యక్తి జీవచ్ఛవంలా ఈ ఇంట్లో వున్నదని మాత్రమే తెల్సుకో గలిగింది.

వారం పదిరోజులు గడిచిపోయినయ్యి. ఆ రోజు రాత్రి భోజనాలయినయ్యి. ముసలాయన చుట్టకాల్చుకుని పడుకున్నాడు. కమల భోంచేసి తన గదిలో పక్కమీద పడుకుంది. ముసలాయన ఇప్పుడంతగా ఆమెగదిలోకి వెళ్ళటం లేదు.

నారాయణరావుకు నిద్రపట్టలేదు. ఏవో ఆలోచనలు, ఏవో భావనాతరంగాలూ అతని మనస్సును ఊగిసలాడింపజొచ్చినయ్యి. మనస్సును ఎంతకుదుటపర్చుకున్నా కుదుటపడేటట్లుగాలేదు. తండ్రి మూడోపెళ్ళి చేసుకోబోతున్నాడని ఇది వరకే తెల్సు అతనికి. అదీ ఒకందుకు మంచిదనే అనుకున్నాడు. కొడుకు అభిప్రాయాన్ని ముసలాయన అడిగినప్పుడు అవశ్యం చేసుకోవలసిందే అన్నాడు. ఇప్పుడతడు ఆలోచిస్తున్నాడు

తన కర్తవ్యం నెరవేర్చుకోటం ఎట్లాగాని. అరవై ఏళ్లు దాటినా పదహారేళ్ళ పడుచును మూడవభార్యగా స్వీకరించటం ఎంత అవివేకమైన విషయమో పెద్దవాడు ఆయనకే తెలియనప్పుడు, అటువంటి అవివేక ప్రకృతిగల ఆతండ్రి కొడుకయిన తనకి సవతి తల్లిని అపేక్షించటం అంతగా తప్పని తోచలేదు. అతనిలో దాగిన కామవుఘురులు నేటికి బయటపడ్డాయి. మనస్సులో ఆమెను తల్చుకున్నప్పుడు పరిపూర్ణమైన అతడి యౌవనమూ, ఉద్వేలమైన సముద్రతరంగాల్లా పొంగుతున్న అతడి మనః ప్రవృత్తీ, తీవ్రమైన అతడి రూపతృష్ణా వశం తప్పిపోతున్నాయి. గ్రీష్మకాలంలో మేఘములు కనిపిస్తే చాతకపక్షికి ఎలావుంటుందో అలాగేవుంది కమల ఈ చాతకం కంటబడగా. మళ్లీ అతని మనస్సు వెనక్కి లాగింది-తల్లితో సమానమైన ఆమెను ఆశించటం తప్పేమోనని.

"ముసలాయనకు వివాహం చేసుకోమని చెప్పింది ఇందుకేనా- ఆయన నీతో ఈ విషయంలో ప్రస్తావించినప్పుడు ఆయన బుద్ధి మాంద్యాన్ని విమర్శించి వివాహం చేసుకోకుండా చేయవలసింది పోయి, ఆయన వివాహంకూడా నీ మంచికే అనుకుని ఇప్పుడీవిధంగా ఆమెను ఆశిస్తున్నావు - ఇదేనా నీ కాలేజీ చదువు" అన్నది అంతరాత్మ.

"సుఖదుఃఖా లనుభవించటం మానవుల విధి. ఒకరి సుఖంకోసం మరొకరి జీవితం నాశనం కావలసిందే. అది లోకరివాజు. ఆమె పరిపూర్ణ యౌవనవతి. మధుకలశం ఇంట్లో వుండగా దానిని సేవించకుండా చూస్తూవుంటే ఏమాత్రం లాభంలేదు. అనుభవయోగ్యమైన దానిని వదిలే వ్యర్థుడు ప్రపంచంలో లేడు. నీ కోరిక సిద్ధించే రోజు వచ్చింది కనకనే ఈ పిల్ల ఈ ఇంట్లో పడింది" అన్నది అతని రూపతృష్ణ.

"కన్నులు పోయిన పిదప సూర్యనమస్కారాలవల్ల లాభంలేదు. నీ వాచరించబోయే కార్యం బహు నీచమైంది. దీపంచుట్టూ మిడుత తిరుగుతూ దానేమో చేద్దామని అనుకుని చివరకు రెక్కలు కాలి రెపరెపలాడుతూ జీవచ్ఛవంలా తిరుగుతుంది. అట్లాగే నీవు కాకు" అన్నది అంతరాత్మ.

"షోడశకళలు సముపార్జించినప్పటికీ చంద్రుడుకూడా జనకుడగు సాగరుని సంక్షోభపెట్టును. కాబట్టి ఇందులో తప్పేమీ లేదు" అన్నది అతని రూపతృష్ణ.

ఆలోచిస్తూనే నిద్రపోదా మనుకుని కన్నుమూశాడు. కాని రోగులకూ, యోగులకూ, భోగులకూ నిద్ర వుండదనే చందాన అతనికి నిద్ర పట్టలేదు. చివరకు కామతృష్ణ జయించటంనుంచి, తాను చేయబోయేది చాలా తప్పు విషయమనే ఇనుపకచ్చడాలు విడిపోయి అతని హృదయం పరవళ్లుతొక్క నారంభించింది. ఇంకొక్క నిమిషంలో ఆమె పెదవులను స్పృశిస్తూ ఆమె అధరసుధారసమును గ్రోలుతూ అమరత్వంలో తేలిపోదామని అతని మనస్సు వువ్విళ్లూరసాగింది.

మెల్లిగా లేచాడు. ప్రణయ ప్రవాహంలో భ్రాంతినౌక నెక్కి కాంక్ష అనే తెడ్డుతో మెల్లిగా నడుపుకుంటూ ఆమె గదిలో ప్రవేశించాడు.

గదిలో దీపం వెలుగుతూన్నది. తన కోరికలన్నీ ఏనాడో తనలోనే జితింపచేసుకున్న దవటంనుంచి ఆమె అద మరిచి నిద్రపోతున్నది. పసికర్ల వాని కళ్ళకు ప్రపంచమంతా పచ్చగానే కనబడ్డట్లుగా కామోద్రిక్తుడైన అతనికి ఆమె పడుకున్న చందము సాంద్ర చంద్రికానికరమున మల్లెపూ పాన్పుపై పవ్వళించి, కౌముదీపాన కౌతుకమతియై సౌధోపరితలమునకు దిగివచ్చిన దేవకన్యలా కనిపించింది. నిమిషమునకు కొన్ని వేల పర్యాయములు పరిభ్రమించే యంత్రంలా దడదడ కొట్టుకోసాగింది అతని గుండె. రెండు చేతులతోనూ ఆమె భుజములు పొదివి పట్టుకుని కౌగలించుకో బోయాడు. నిద్రకళ్ళన ఉలిక్కిపడి లేచింది. గ్రహించింది. మాట్లాడకుండా మంచం దిగింది. ఖంగారుగా అత నట్లాగే మంచం మీద కూర్చున్నాడు.

అతనికి ఎదురుగా నిల్చుంది కన్నార్పకుండా చూస్తూ. ఆమె హృదయం పగిలిపోయినట్లయింది. ఈసంఘటనకు విచారించలేక రాయిలా అయిపోయింది ఆమె మనస్సు. ఈ సమయంలో ఊరాత్పు రాలే దామెకు. తాత్కాలికమైన సుఖంకోసం ఇంతపని చేస్తాడని అనుకోలేదు.

నాశనమైన జీవితాన్ని ఇంకా నాశనం చెయ్యాలనుకుంటారు కొందరు. ఈ సమీకరణ వారిద్దరి జీవితాన్ని కొత్త అందాలతో తలమున్కలు చేస్తుందని ఆశించాడతను. ఏనాడో నాశనమైన జీవితం ఇంకా నాశనమయే దేముంది? ఇంతవరకూ జీవితం నాశనమైనా, కోరికలు అణగారిపోయినా, మ్రోడులా జీవిస్తున్నా తను ఆత్మను చంపుకోలేదు. ప్రాణి తనలోనుంచి పోలేదు. నేడు దానివంతుకూడా వచ్చిందనుకున్నది ఆమె. ఎదుటివారు తనకు తీరని తలవంపులు తెచ్చి బాధపెట్టే స్థితిలో కొచ్చినప్పుడు వారితో పెదవి విప్పి మాట్లాడి జీవితాన్ని ఇంకా కలుషితం చేసుకోటం అంత సమంజసమైన విషయం కాదనుకుంది. ఇంత కాలం కేవలం నైతికంగానే పతనమైంది. ఇప్పుడు శాశ్వతంగానే పతనం కాదల్చుకుంది. వేడి ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలతో ఆమె బుస కొడుతున్నది. చలనం లేని తాడిమాదిరి స్తంభించిపోయి అట్లాగే కూర్చున్నాడు పక్కమీద అతను.

ఆనాటి బొమ్మల పెళ్ళి మళ్ళీ ఈనాడు గుర్తొచ్చింది. ఆరోజున తన సవతితల్లి ఆ బొమ్మలను నలిపి పారేసి వాటి ప్రాణాలు తీసింది. ఈనాడు తన సవతి కొడుకు తన ప్రాణం తియ్యబోయాడని తల్చుకుంది. శాశ్వతంగా ఈ లోకాన్నుంచి వెళ్ళిపోయేముందు ఒక్క చిరునవ్వుతో అతన్ని కితకితలు పెడితే! ఎంత ఆనందమనుభవిద్దామనీ, సౌఖ్యపడదామనీ వచ్చాడో పాపం. అతను ఆశించినట్లుగా సమకూర్చకపోయినా కనీసం దిగజారిపోయిన సంతోషాన్ని కాస్త రెచ్చగొట్టి పోదామనుకుంది. ఇది తప్పని తోచినప్పటికీ అతని సంతోషాన్ని కేవలం దిగజారనివ్వ దల్చుకోలేదు.

ఇప్పుడే వస్తా కూర్చో" అని ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వి, అదే తన జీవితంలో అంతిమ నిశిగా భావించుకుని, అరమోడ్పు కంటితో అతనివైపు చూసి పోయిన సంతోషాన్ని కాస్త తిరిగి తెచ్చి తను మాత్రం దొడ్లోకి వెళ్ళింది. ఆమె పొందు ననుభవించి, ఆ స్మితామృతతరంగాలలో తలమునకగా తేలిపోతూ, రెండుహృదయాలూ ఏకంచేసి సంతోషాతిశయంతో కూడిన నిడివి నిట్టూర్పు విడిచి- "అబ్బ" అందామనుకున్న అతనికి ఎత్తునుంచి ఏదో నీళ్ళలో పడినట్లుగా చప్పుడు వినిపించింది.

—శంకర్స్ వీక్లీ నుండి.

"ఎవరు గెలిచారో పోల్చుకోండి!"